

فصلنامه بین المللی قانون یار

License Number: 78864 Article Cod: 2020S4D15SH1M93 ISSN-P: 2538-3701

مسئولیت ناشی از پسماند در پرتوهای رویکردهای مدیریتی حاکم بر آن

(تاریخ دریافت ۱۳۹۹/۰۳/۱۵، تاریخ تصویب ۱۳۹۹/۰۹/۱۲)

احسان نیر پور

چکیده

محیط زیست مکانی برای بقا و رشد و نمو بشر بوده و بدون برخورداری از محیط زیستی سالم روح انسان به رشد و تعالی دست نخواهد یافت. متأسفانه در روند توسعه یافتگی و صنعتی شدن کشورها چندان به حفاظت از محیط زیست توجه نشده و در فرآیند فعالیت های اقتصادی و صنعتی سودآور حمایت از محیط زیست از جایگاه قابل قبولی برخوردار نبوده است. در این چارچوب مسئله پسماندها و مدیریت دفع آنها به یکی از مسائل جدی زیست محیطی تبدیل شده است. تخلیه پسماندها در محیط زیست دریایی و غیردریایی موجب بروز مشکلاتی همچون ایجاد امراض گوناگون و نابودی برخی از اکوسیستم ها از قبیل دریاها، تالاب ها و جنگل ها گردیده است. این مشکلات جامعه ی حقوقی را واداشت تا تمام ابزارهای موجود برای مقابله با آنها را به کار بندد. در همین راستا روند توجه به آلودگی های زیست محیطی ناشی از پسماندها به طور جدی از دهه ی ۱۹۷۰ میلادی آغاز گردیده که منجر به تصویب اسناد متعدد بین المللی و نیز همکاری سازمان های بین المللی دولتی و غیردولتی برای مقابله با پسماندها گردید. همچنین دولت ها با ملاحظه ی اثرات ناگوار پسماندها بر شرایط اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی خود سعی نمودند تا همگام با نظام بین الملل در توسعه ی قوانین داخلی خود در این زمینه کوشا باشند. در ضمن در مدیریت پسماندها و کاهش اثرات نامطلوب آنها پرداخته می شود. اگرچه نظام حقوقی در جهت حفاظت از محیط زیست در برابر

۶۲۳

پسماندها توانسته گام موثری را بردارد، لازم است که رسانه‌های جمعی نقش خود را در فرهنگ سازی در کاهش پسماندها و مقابله با آثار نامطلوب آن‌ها ایفاء نموده و دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی نیز با نظارتی کارآمد دستیابی موثر به حمایت از محیط‌زیست در برابر پسماندها و حفظ آن برای نسل‌های آینده را امکان پذیر سازند.

واژگان کلیدی: محیط‌زیست، مدیریت پسماندها، پسماندها، تعهدات و مسئولیت دولت‌ها، سازمان‌های بین‌المللی